

תורתך שעשועי

ע ל ו ן ל ב ת י ש ר א ל

פרשת וירא

בורא העולם רואה כי רשעת אנשי סדום ועמורה הגיעה עד לשמיים, ומחליט הוא להשמיד את העיר כליל. מלאך מיוחד נשלח להוציא את לוט ובני ביתו מהעיר, כשהוא מזהיר אותם לא להביט אחורנית. אשתו של לוט, לא עומדת בכך ומביטה אחורנית ומיד באותו רגע היא נהפכת לנציב מלח, לדורי דורות. מפליג הזוהר הקדוש ואומר כי עד ימינו, בכל לילה, כל מי שעובר ליד נציב המלח של אשת לוט, ישמע קול אשה בוכה בכי תמרורים, כצער רב על חטאה. (הרה"ג מאיר אליהו שליט"א) רבותינו ז"ל מסבירים מדוע קיבלה אשת לוט עונש שכזה להיות נציב מלח, ואומרים כי בסדום היה איסור כניסת אורחים, כך שכל אורח שהיה מגיע, היה נענש בעונש מוות בייסורים, וכאשר היו מגיעים אורחים ללוט, היתה אשתו רצה לפרסם זאת על ידי שהית אומרת לשכנותיה שצריכה היא מלח בשביל האורחים. את חטאת על ידי המלח – את תענשי במלח. לפי שה' משלם לאדם מידה כנגד מידה, ובמה שחטא – בו הוא נענש. סיפר הרב אברהם אוחיון שליט"א: היה זה לפני זמן קצר. קבוצת בחורים מתחזקים הלומדת באחת המדרשיות בארץ, החליטה לערוך ביקור חגיגי ומיוחד בביתו של מרן שר התורה, הגאון ר' חיים קנייבסקי שליט"א. התלמידים נכנסו עם רב המדרשה בהתרגשות עצומה אל חדרו של הרב, על מנת לראות את גדול הדור ולהתברך מפיו. הם ניגשו בזה אחר זה אל הרב, כשהם נרגשים ונסערים, והרב מרעיף עליהם אהבה רבה ומברך כל אחד בברכתו המסורתית ומלאת העוצמה: "שתזכו לברכה והצלחה". אלא שלפתע אירע דבר מוזר – כאשר הגיע תורו של אחד מתלמידי המדרשה לקבלת ברכה, התעלם ממנו הרב לגמרי. הבחור הנבון לא ידע מה לעשות – מדוע הרב לא בירך אותו? מאוכזב מאד רץ אל רבו ואמר לו כי גדול הדור לא בירך אותו. "אל דאגה", השיב רב המדרשה לבחור, "כנראה גדול הדור לא שם לב וחשב כי כבר התברכת, לכן, רוצ' מהר אל סוף התור והמתן לקבל ברכה." התלמיד עשה את דרכו שוב אל התור, ואז כשהגיע שוב תורו, שוב מרן הרב חיים קנייבסקי מתעלם ממנו וממאן לברכו. רב המדרשה שהיה בסמוך למעמד, ראה כי הרב לא ברך את התלמיד, ובהכנעה פנה אל הרב ואמר: "מורנו הרב אולי לא שם לב, אבל הבחור הזה לא קיבל עדיין ברכה מהרב." מרן הרב קנייבסקי השפיל את מבטו ואמר: "כיצד אוכל לברך יהודי שאינו מקפיד על אכילת בשר בחלב."!! דממת מוות שררה בחדר באותה עת. התלמיד ההמום רץ מהר החוצה כשהוא פורץ בבכי מרורים. מהיכן יודע זאת הרב?!! שאל התלמיד בהלם רב, "אמת, כי בתקופה האחרונה איני מקפיד כל כך להמתין שש שעות בין בשר וחלב כנדרש... אך אני מבוהל מהיכן ידע זאת הרב?!! הרי אף אחד לא יודע זאת חוץ ממני." התלמיד עמד בנוכחות חבריו והכריז כי מעתה ואילך עשוה הוא תשובה שלימה ומקבל להקפיד להמתין שש שעות בין בשר וחלב, כנדרש. מיד תפס רב המדרשה את ידו של הבחור ונכנס עמו שוב אל מרן הרב קנייבסקי. כעת, כשראה אותו הרב, בירכו בשמחה שיזכה לברכה גדולה והצלחה בחייו. מיד בסיום הברכה, פנה רב המדרשה אל מרן הרב חיים קנייבסקי ושאל אותו: "ילמדנו הרב, כיצד ידע הרב כי אותו בחור אינו מקפיד על בשר וחלב? האם היתה זו רוח הקודש?!!" "לא", הניף מרן את ידו בביטול, "אלא שראיתי על מצחו דמות של 'עז' שהיתה בולטת עד למאד, וכבר אמרו חז"ל כי אדם שאינו מקפיד על אכילת בשר וחלב, דמות של עז מופיעה במצחו, ולכן הבנתי כי כנראה שאינו מקפיד על כך".

המשך בעמוד הבא...

אומר רבנו האר"י הקדוש כי כל מצוה או עבירה שעושה היהודי נחרטת על מצחו, וכי רק אנשים יחיד סגולה, הלא הם גדולי הדור האמיתיים, יכולים לחזות במה שעשה אותו אדם ולומר לו במה לתקן ובמה להשתנות. הנשמה היא רוחנית וכל מצוה או עבירה נחקקת על מצחו של האדם, ואם קידש עצמו, זוכה לאור גדול ביותר!

שבת שלום

ההזדמנות בתפילת שחרית

"אבן טובה הייתה תלויה לו בצווארו של אברהם אבינו שכל הרואה אותה מיד מתרפא ובשעה שנפטר אברהם תלאה הקב"ה בגלגל החמה" (בבא בתרא דף טז). אבן טובה, אבן של אמונה תלויה בגלגל חמה, ובכל בוקר מחדש, בשעה שהחמה עולה ומאירה - בכוחה של האבן להאיר לך יום חדש ומבורך. תפילת שחרית מחברת אותך לאור המופלא הזה. בעשרה ניסיונות נתנסה אברהם, ועמד בכולם (אבות). אין עמידה אלא תפילה. התפילה היא זו שנתנה לאברהם אבינו את הכוח לעמוד בניסיונות, ובאמת, כל יהודי עובר בימי חייו עשרה ניסיונות (נתיבות שלום). גם את עוברת בחיך ניסיונות בהתאם לשליחות המיוחדת שלך פה בעולם. אברהם אבינו מלמד אותך כי התפילה היא זו שמעמידה אותך, והחיבור להשם הוא זה שנותן לך את הכוח לנצח. בתפילת שחרית אנחנו מתחברות לכוח המאיר של אברהם, שהרי הוא זה שהפך את העולם מעולם חשוך המלא שקר ועבודה זרה, לעולם המלא בידיעת ה'. באור ה'. זה הזמן, בבוקר, לעמוד בתפילה. לעמוד - הכוונה להתנתק מהכל ולהתחבר להשם, לזרוק את כל האלטרנטיבות, לסלק את כל האפשרויות ולהתחבר לידיעה פנימית שהכל זה רק ממנו יתברך. הוא מנהל העולם, מנהל הבנקים, השדכן, היועץ, הרופא... וכן... גם המטפל הרגשי שלך, זה שמבין ויודע את כל מסתרי הנפש וקפלי הנפש שבך. חפשי את קרבת השם המתוקה הזו. תראי את אברהם אבינו: "וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה'..." הוא חיפש את פני השם, את קרבת השם, ובאותה מידה - השם יתברך ענה לו. באותה מידה שאת מחפשת ומבקשת אותו - הוא יאיר לך ויושיע אותך: "המלך יעננו ביום קראנו". את קוראת לו, הוא עונה לך! לפעמים יש בדך קצת תרעומת בלב, שאולי השם לא שומע אותך ולא עונה לך. את צועקת, מתפללת, זועקת ו... כלום! אל תתייאשי. תראי את אברהם אבינו בפרשה שלנו, עומד ומתפלל על סדום, מבקש ומתחנן ותפילתו לא נענית, סדום נהפכת ונחרבת... ואברהם, הוא חוזר לאותו מקום שבו עמד והתפלל ולא נענה, ושוב, מבקש ומתפלל, כי הוא יודע: ודאי שנענתה תפילתי, והיא פועלת לי בדבר אחר. דעי, בת ישראל יקרה, התפילה מרחפת באוויר עד בא זמנה להתקבל לפני כסא הכבוד (אמרי אמת). אין תפילה שהולכת לאיבוד ונעלמת. השם שומר לך כל תפילה, כל דמעה, ועוד יבוא הרגע בו תעלה ותתקבל לפני כיסא הכבוד.

(הרבנית חגית שירה)

המשפט השבועי: לא כולם יבינו את המסע שלך,

זה בסדר, את כאן כדי לחיות את החיים שלך, לא לגרום לאנשים להבין.

לא על חשבון אחרים

פעם אחת הגיע ר' ישראל סלנטר, לבית כנסת קטן בוויילנא, להתפלל תפילת מנחה. המתפללים נטלו ידיהם בשפע של מים, ואילו ר' ישראל הרטיב את ידיו בפחות מרביעית.

האם אין כבודו נוהג ליטול ידיו לפני התפילה? תמחו המתפללים.

בוודאי – ענה ר' ישראל – "אולם את המים מביא השמש, ואין אני רוצה שיטרח עבורי יתר על המידה... זאת למדתי מאברהם אבינו, שאמר "יקח נא מעט מים", בכל הדברים, נהג אברהם אבינו באורחיו ברוחב יד: שלוש סאים קמח סולת, שלשה ראשי בקר כדי להאכילם שלש לשונות בחרדל ומדוע במים, הוא ממעט? אלא, כבר לימדונו חז"ל (במסכת בבא מציעא דף פו.) כי את הסולת והבקר לקח אברהם אבינו בעצמו, ואילו את המים, נתן להם ע"י שליח, משום כך, לא רצה אברהם אבינו להטריח את השליח יתר על המידה, ולכן אמר: "יקח נא מעט מים".

צריך לקיים מצוות בהידור אך לא על חשבון אחרים.

נשמת כל חי

רבי מענדלי לעסקר, אביו של רבי נפתלי מרופשיץ, ידוע היה בהתלהבותו האדירה לגבי כל דבר שבדקדושה. אך גולת הכותרת בהתלהבותו הקדושה, היתה בעת אמירת 'נשמת כל חי'. כאשר היה רבי מענדלי פוצח באמירת השבח העצום, היו כל עצמותיו בוערות כאש, ופעמים לא מעטות היה צונח ומתעלף בעיצומה של 'נשמת כל חי'. רעייתו הרבנית, בתו של רבי איצליה המבורגר, ידעה כי בעלה הדגול עלול לבוא לידי סכנה של ממש כתוצאה מהתרגשותו בעת אמירת 'נשמת כל חי', וכדי לשמור על בריאותו, היתה טורחת מידי ערב שבת על הכנת עוגיות דבש קטנטנות, ששיעורן פחות מכזית. את העוגיות היתה צוררת בבד נקי, ואת הצרור היתה משחילה אל כיסי מעילו השבתי. וכך היתה מבקשת ממנו: "בעלי היקר, מבקשת אני ממך בכל לשון של בקשה, כי אם תחוש חולשה בעת אמירת 'נשמת כל חי', תשיב את נפשך בעוגיות הדבש המונחות בכיסך". רבי מענדלי עשה כבקשת אשתו, ופעמים רבות במהלך השנים היה נעזר בעוגיות הדבש - שכבר זכו להתהדר בשם ייחודי, "עוגיות נשמת" - מעשה ידי רעייתו, כדי שלא ליפול מתעלף על הקרקע. חלפו ימים ושנים, וביום מן הימים התבקש רבי מענדלי לישיבה של מעלה. רעייתו עוד היתה בין החיים, וכאשר כעבור כמה שנים, נטתה אף היא למות, בשעותיה האחרונות ממש, זעקה ממיטת חוליה: "מענדל אומר נשמת! מענדל אומר נשמת!" היה זה בעלה הדגול, שיצא לקבל את פניה באמירת "נשמת", בהתלהבות אדירה כבימי חייו, ובמילותיה אלה יצאה נשמתה בטהרה...

"כל השונה הלכות בכל יום – מובטח לו שהוא בן העולם הבא"

קידוש היום

טעימה לפני הקידוש

אולם אשה שקשה לה להמתין עד שבעלה יבוא מבית הכנסת ויקדש, טוב שתקדש בעצמה על מיץ ענבים ותאכל לפחות כזית עוגה או תשתה רביעית מהיין, כדי שיחשב לה "קידוש במקום סעודה". אך אם לא נוח לה לקדש, רשאית לטעום בלי קידוש.

סעודה שניה

יאכל כביצה 54 גרם פת בסעודה, כדי שתהיה סעודת קבע. ואם קשה לו, יאכל לפחות כזית 27 גרם, ואז יטול ידיו בלי ברכה. אך אין יוצא ידי חובה באכילת עוגה.

רצה והחליצנו

אם שכח לומר "רצה והחליצנו" בברכת המזון, דינו כמי ששכח בסעודת הלילה.

שינה בשבת תענוג

כתב הרמ"א (סימן רצ"א): אם רגיל אדם בשנת צהריים, לא יבטלה, כי עונג היא לו. ואולם לא ירבה בשינה, שהרי לא ניתנו שבתות וימים טובים לישראל אלא לעסוק בהם בתורה. וכמו כן, לא ירבה בסעודה במשקאות חריפים שיביאו לו שינה עמוקה. ושמא יפסיד גם תפילת מנחה ושיעורי תורה, חס ושלום.

מתוך חשבת בהלכה ובאגדה

פיך מפיק מרגליות

הלכות שמירת הלשון לאוין י

ואם קם והעיד עליו לפני בית דין בדבר איסור ביחודי, כיון שאין יכול לבוא בזה שום תועלת בדבר ממון ושבועה ולא לענין לפסול את האיש הזה מחזקת כשרותו כיון שהוא עד אחד בדבר, אם כן שם רע בעלמא הוא מוציא עליו. ועובר על לאו של "לא יקום עד אחד באיש לכל עוון ולכל חטאת".

וצריכין בית דין להלקותו עבור זה.

הלכות שמירת הלשון לאוין יא

וכל זה שכתבנו הוא במספר יחיד או שומע יחיד. אבל אם הוא מדבק את עצמו לחבורת אנשי רשע ובעלי לשון הרע, כדי לספר ולשמוע מהם. עובר גם כן על לאו "לא תהיה אחרי רבים לרעות". שהוא אזהרה לא להסכים ולהתחבר עם עושי עוול אף על פי שהם רבים. ועין לקמן באות ו' במצות עשה, שעובר גם על מצות עשה על התחברות רעה זו.

הלכות שמירת הלשון לאוין יב

ואם הוא מחזיק במחלוקת על ידי סיפורו עובר גם על לאו (במדבר יז ה') של "לא יהיה כקורח וכעדתו" שהוא אזהרה לא להחזיק במחלוקת.

מילתא דבדיחותא

• למי יש נוצות אבל היא לא עפה? לכרית.

ימנהל בראיון עבודה: "אנחנו מחפשים מישהו שתמיד יהיה אחראי! אתה מתאים?". מועמד: "בטח. במקום העבודה הקודם שלי, בכל פעם שמשהו השתבש, כולם אמרו שאני אחראי."

יוסי הולך לראיון עבודה. המנהל: "נשמח לקבל אותך לעבודה. אנחנו משלמים בחצי שנה הראשונה עשר אלף שקל, ואחרי חצי שנה זה עולה ל-12 אלף. מתי אתה רוצה להתחיל?" יוסי: "עוד חצי שנה".

העלון מוקדש:

לרפואת: בן ציון בן חיה רות
להצלחת: אורלין בת סוליקה, עוז בן שרה, מורן פניה בת אורלין, שמואל בן פניה פרומה, הודיה בת מורן פניה
לזרע קודש בר קיימא: מיכל נטלי בת סופיה עטרה, נטלי בת הניה
לזיווג הגון: ירדן לאה בת אורלין
לעילוי נשמת: אושר בן תמר, אליעזר בן שרה, יפה בת לאה, פניה פרומה בת דבורה, משה בן לאה, לאה בת יפה, רונן בן עדנה, שמחה בת ג'מילה, אברהם בן יפה, ניצה רחל בת שושנה